

ארץ מקלט - לעבריינים?..

"פני תינוק" לא גרם צרות יצא בשקט, לא זעק, "יהודי אני", לא הסתמך על חוק השבות

— מאת ש. ברחיים —

לארץ. הוא שהה על אדמת ישראל רק מ' שום שהשטרים לא רצו לגרום לו טבל מיותר בכך. שיחזורו למטוס ויצאו עליה להישאר בתוכו תחת משמר.

משרד הפנים קבע בענין זה תקנות ברר רות למדי. קצין בקורת הגבולות רשאי ל' עכב אדם, שהוא טבור שאין להרשות לו להכנס לארץ. הוא רשאי להחזיק בו בכל מקום הנראה לו. מעצרו בכלל זה, ולבקש משר הפנים שיפעל. פעולה זאת יכולה להיות ביטול האשרה שהוצאה ומתן הוראה להחזיקו. אבל כל הפעולות הללו דורשות זמן, כי אין השר נכון לחתום על הוראה כאלה בלא חקירה ודרישה מדוקדקת. אח' רת. תהיה פעולתו מנוגדת לרוח חוק ה' שבות עצמו.

הענין פשוט הרבה יותר, כאשר קיים הסכסך-הסגרה בין ישראל לבין הארץ עבה מבוקש העברייני. או אז יכולים השלטונות לעצור אדם בבראו ועל סמך דרישת הסגרה הוא יוסגר לארץ כה עבר את העבירה. לפי שעה, יש לישראל רק שלושה (!) הסכמי הסגרה בחוקף: עם איטליה, בלגיה והור' לנד. קיימים גם הסכמים עם צרפת, לוק' סמבורג ושוויצריה, אך לפי שעה הם לא אושרו על ידי הכנסת ומשום כך אינם בעלי תוקף.

דובר משרד הפנים מדגיש, כי משרד הפנים יקפיד הקפדה יתירה על אותו סעיף, הנוגע לאנשים בעלי עבר פלילי, העלולים להיות סכנה לשלום הצבור. אולם מדבריו משתמע גם, כי בשאר המקרים תנהג ה' מדינה לפי הרוח האצילה של חוק השבות, ומבחינה זאת אנו בודאי יחידים סגולה ב' תבל כולה.

מדינת ישראל חייבת תודה לנוכח בינלאומי. התודה מגיעה לאחד שנועד למשמחת צינה, שינה שמו לגודוויין, נמטייל בעולם בשם המושאא שרוור ובקצם הוא ידוע יותר כמינוי "פני תינוק" ("בייבי פייס"). המדינה אסירת-תודה לו עז שלא הזיל דמעה, לא זעק "יהודי אני" — ולא תבע זכותו לשוב לארץ האבות, זכות שהיתה מאפשרת לו להישאר אצלנו עז אשר יחתם צוויגרוש נגדו. ואז — יכול היה להאבק על זכו' תו להישאר — באמצעות צווייגליתנאי ובקשות למיניהן.

בואו וצאתו של "פני תינוק" עוררו שוב את השאלה העקרונית: האם מדינת ישראל תשמש ארץ מקלט לעבריינים הנמלטים מפני יד החוק והצדק, אך זרק משום שהם בני העם היהודי?

תו. הוא ברה, אחרי שנדון לתקופת מאסר ארוכה על פשע חמור. קנה לו דרכו, בא ארץ וכאן נעצר. אלא מאי? ארץ מוצאן לא רצתה להוציא לו דרכון ואשרה כדי שיוכל לשוב. משמע, הם רצו כי יביאוהו אליהם. סתם כך, ללא הסכסך-הסגרה, או הסדר כלשהו. וזאת לא היתה המדינה מ' קנה לעשות. וכך נשאר אותו צעיר בתוכנו, הסהדר, מצא עבודה והשתלב בחיי המדינה. זה עתה נחלצנו מצרת "פני תינוק". אולם בואו וצאתו של זה האחרון עוררו בעיה חדשה.

האם רשאי קצין ביקורת הגבולות למנוע כניסתו, של אדם, הבא אלינו ואשרת-תייר, חוקית טבועה בדרכונו? אין זו שאלה קלוטה סן האוויר, כי בכמה וכמה מדינות אומרים להייר במפורש, כי האשרה שקיבל זה עתה אינה מבטיחה לו, שאמנם הינתן לו רשות כניסה לאותה ארץ.

"גודוויין מעולם לא היה בישראל", אומ' רים אנשי הבקורת בלוד. והם צודקים, כי בדרכונו לא היטבעה כל חותמת של כניסה

משיב דובר המשטרה, הקצין יעקב נש: המשטרה אינה מעונינת לקבל תוספת כח'אדם מן ה"סקטור" הזה, אנו מסתפקים בהחלט במוצרים המקומיים של עולם ה' פשע והעבריינות, ואיננו זקוקים לייבוא. איננו מאמינים בשוני המהפכני העשוי לחול במותו של אדם. שבארצות-היח' היה עבריו, ואילו בעליהו לארץ. הוא הופך מייד לאדם הגון ושומר חוק". אולם מצד שני, קיימת עובדה שכבר נתגסינו בה. משרד הפנים מקפיד הקפדה יתירה על רוח אותו חוק הומאני ולאומי, שבראשו נקבעת ההלכה: "כל יהודי זכאי

ז'אק גודוויין
ברון שפטרוב...

לפלות לארץ" (חוק השבות תשי"ז—1950 פסקה 1). עברו ארבע שנים בטרם נמו: להט ההתלהבות ההומאניטרית-לאומית מ' לב המחוקק ועד לקבלת תקוה, המאפשר ל' שר הפנים שלא לקיים את הנחת היסוד הזאת, בתיקון נקבע בפירוש, כי השר ר' שאי לטרב להרשות כניסתם של אנשים הפועלים או שפעלו נגד העם היהודי, ה' עלולים לסכן את בריאות הצבור או בסחן המדינה, וכן בעלי עבר פלילי, העלולים ל' סכן את שלום הצבור.

עם זאת אין ספק, שמשרד הפנים יבדוק שבע פעמים, בטרם יאסור כניסתו של יהודי, מתוך התחשבות ברוח הכללית של החוק, ומצב זה הוא המאפשר לאדם, גם אם הוא במנה בפירוש על הסוגים הללו, להלחם על זכותו להשאר בישראל ולהינות מהגנתה.

מסמך בלי ראש

בדיק כן יכול היה לנהוג גם מ' ז'אק גודוויין, ואין לקציני המשטרה צל של ספק, כי הוא יכול היה למשוך את-המאבק המשפטי חדשים רבים, הוא היה הופך למסמר בלי ראש, אמרו הקצינים "שנת' קע ואין כל אפשרות לשלפו". אולם גודוויין לא היה, כנראה, מעונין, במאבק משפטי עם מדינת ישראל, כנראה, שלא בא אלינו על מנת להשתקע, אלא רק כדי לסייר בה, וכיוון שכן, הסכים מיד, וברצון, לחזור לאירופה ולנע בכך מנה גודשה של צרות

במשך כל שנות קיומה של המדינה, גר' רש ממנה יהודי אחד בלבד: מיליונר ה' גרטאות יאנוביצ'י. הוא גרש אחרי מא' בק משפטי, שנמשך חדשים ארוכים. יאנוביצ'י נעצר אחרי שכבר ישב ב' ארץ זמן מה, הוא בא אלינו בדרכון מזויף על שם יוסף לוי. רק אחרי שכבר ישב ב' קרבנו, קיבלה המשטרה הודעה מן האינ' סרפיל, כי לסי ידיעתה נמצא האיש בישר' אל. החלו לחפשו ואכן מצאוהו. משנמצא, נתברר מייד כי ביצע עבירה גם בתחום ישראל — הוא התראה כאחד בהציגו עצמו בשמו הבלתי־נכון.

לאן לגרש?

אילם ענין זה לא שימש עוד עילה מספ' קת לגירושו, שר הפנים לא סוחר לתתם על צורה־גירוש, וכשחתם — החלה פרשה ארוכה של צוים־על־תנאי, שהוגשו לבית הרין העליון על־ידי המגרש. צריך היה לב' חון לאן אפשר לגרשו. שכן הסכם ההסגרה עם צרפת, לא היה עדיין בתוקף, הענין נתאסר רק אחרי שמשטרת מארסיי הבי' סיחה לקבלו, אחרת, לא היה הברת. ציט' מסכימה להעלותו לסיפון אנייתה. בטענה צודקת, כי יאנוביצ'י עלול ליהסר לתושב קבע' על תאנית, כשהוא מפליג לו בנחת בין נמל לנמל, באין ארץ המוכנה לקבלו. כיום ניתן לאמור בסירוש, כי יאנוביצ'י גרש כיוון ששני הצדדים, צרפת וישראל, לא יכלו עוד לעמוד בלחץ שהפעילו זו על זו, בעוד ששני הצדדים אולי היו, בעצם, נכונים לוותר.

והיה לנו מקרה אחר בצעיר, שאף הוא הגיע אלינו בדרכון מזויף. לא נזכיר כאן שמו, כיוון שבינתיים חזר למוטב, אסתרד יפה בארץ ותוכית, כי עברו הסלילי היה מעשה ילדות, צעיר זה נמלט מבית־סוהר בארץ מולד'